

Maksymalizacja zysku w warunkach monopolu czystego

Monopol – cechy rynku:

- ▶ **pojedynczy sprzedawca** produktu, mający wpływ na kształtowanie ceny; **dawca ceny** nie musi konkurować kosztami, szczególnie w krótkim okresie
- ▶ istnieją naturalne lub sztuczne **bariery wejścia** na rynek
- ▶ **sprzedawany towar nie posiada bliskich substytutów**, toteż zmiany cen i wielkości sprzedaży innych produktów nie wpływają na zachowanie monopolu; zmiany ceny i wielkości produkcji monopolu nie są uwzględniane przy podejmowaniu decyzji przez innych producentów
- ▶ **tożsamość krzywej popytu na wyrób monopolu i krzywej popytu rynkowego**, krzywa popytu na produkt monopolu ma nachylenie ujemne, tzn. opada w kierunku osi odciętych.

▶ 2

Barierzy wejścia na rynek

- ▶ **Barierzy prawne** - konieczność posiadania koncesji, zezwolenia, wyłączna własność zasobów
- ▶ **Barierzy technologiczne** – ochrona rozwiązań technologicznych
- ▶ **Barierzy ekonomiczne** – bardzo wysokie nakłady kapitałowe lub marketingowe
- ▶ **Przypadek monopolu naturalnego**

▶ 3

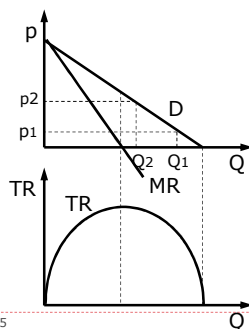
Monopol czysty

- ▶ Nabywca nie ma wpływu na cenę rynkową
- ▶ **Monopolista jest cenodawcą!**
  - Kontrola ze strony państwa
  - Ograniczenia ze strony rynku.
- ▶ Popyt rynkowy tożsamy z popytem na produkty monopolisty.

- ▶ **Przychód marginalny** $MR = p \times \left(1 - \frac{1}{|E_{DP}|}\right)$

▶ 4

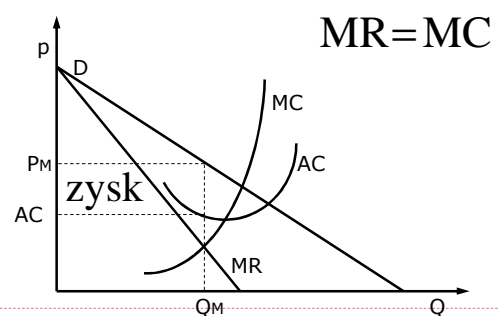
Przychód całkowity i krańcowy monopolisty

- ▶ W warunkach monopolu cena rynkowa różni się od przychodu marginalnego:
  - ▶ Aby sprzedać więcej, należy obniżyć cenę
  - ▶ Przychód marginalny może przyjąć wartość ujemną
  - ▶ Odwrócona funkcja popytu jest funkcją ceny
  - ▶ $D=AR$

▶ 5

Obraz maksymalizacji zysku

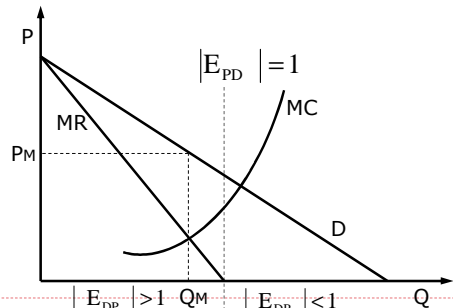
▶ 6

Maksymalizacja zysku monopolisty

- ▶ Monopolista ustala wielkość dostaw na rynek, a następnie określa najwyższą możliwą cenę, po jakiej konsumenci są w stanie kupić dany towar (odczytuje ją z krzywej popytu).
- ▶ Wielkość podaży monopolisty nie jest funkcją ceny, nie można wyznaczyć krzywej podaży.
- ▶ Optimum produkcji leży na lewo od optimum technologicznego (problem efektywności).

▶ 7

Elastyczność cenowa popytu na produkt monopolisty

▶ 8

Monopolista działa w obszarze, gdzie **popyt jest elastyczny** $|E_{PD}| > 1$.

$$MR = p \times \left(1 - \frac{1}{|E_{dp}|}\right), \text{ a skoro: } MC = MR$$

$$\text{to: } MC = p \times \left(1 - \frac{1}{|E_{dp}|}\right)$$

z czego: **narzut monopolisty**

$$p_M = MC \times \frac{1}{1 - \frac{1}{|E_{dp}|}}$$

▶ 9

Monopol maksymalizujący zysk jest w równowadze przy wielkości produkcji, dla której $MC=MR$ i w krótkim okresie czasu może:

- ▶ osiągnąć **zysk ekonomiczny**, gdy:

$$TR > TC \text{ lub } AR = P > ATC$$

- ▶ realizować **zysk normalny**, gdy: $TR = TC$ lub $AR = P = ATC$

- ▶ **minimalizować stratę**, gdy:

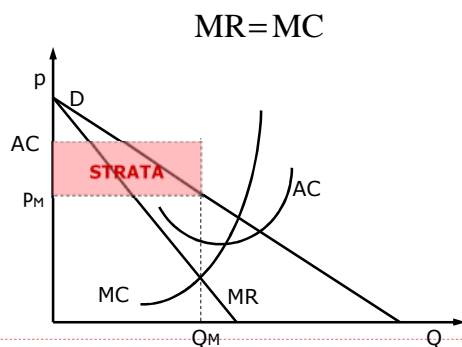
$$VC \leq TR < TC \text{ lub } AVC \leq AR = p < ATC \text{ lub } strata \leq FC$$

- ▶ **zawiesić produkcję**, gdy:

$$TR \leq VC \text{ lub } AR = p \leq AVC \text{ lub } strata \geq FC$$

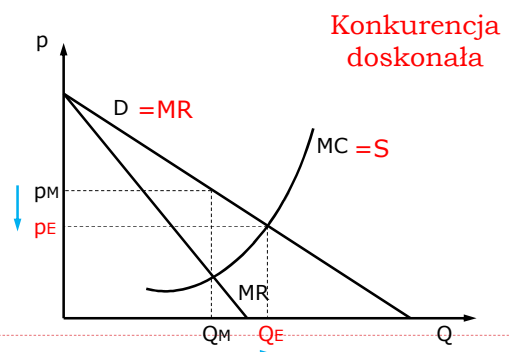
▶ 10

Strata w monopolu

▶ 11

Monopol a konkurencja doskonała

▶ 12

Monopol a konkurencja doskonała

- ▶ Monopol prowadzi do:
  - ▶ niższej produkcji
  - ▶ wyższego poziomu cen
- ▶ Monopolista osiąga wysokie zyski w długim okresie ignorując optimum technologiczne
- ▶ Poziom zysków a wydatki B+R+I
- ▶ Demonopolizacja rynków
- ▶ Cena administracyjna a zyski monopolu

▶ 13

Dziękuję za uwagę

▶